

cooptades a Suresnes són per sobre els òrgans col·lectius, anomenen a dit o veten a tots els nivells. Car el que el Sr. González ha creat no és un partit com se sol entendre arreu el món polític. N'ha fet una empresa d'assalariats, amb capataços, peons, oficis i beneficis diversos. Les dues persones de Suresnes en controlen el cent per cent del capital. Quan han entrat en divergència els dos propietaris, però, els assalariats han estat cridats a alinear-se amb l'un o amb l'altre. Com al congrés del darrer cap de setmana, on la preocupació, retòrica a banda, era el sou i privilegi de cadascú, actual o en expectativa.

Poquíssims hi eren amb conviccions, idees o projectes nacionals.

L'empresa del Sr. González ha estat part d'una intervenció reeixida de la guerra freda sobre Espanya. Operant en una societat que havia perdut la pràctica

democràtica, ha complert tots els objectius que li marcaven des de Suresnes (OTAN darrere). Les circumstàncies, però, comencen a canviar. Desaparegué la darrera Gran Potència europea, per Washington el control de la Península Ibèrica té menys importància estratègica relativa —per primera vegada en sis dècades se'ns hi obria una esclota per recuperar sobirania, desaprovechada per no disposar d'un liderat endogen—. Els alemanys que finançaren l'operació de Suresnes —i les derivades—, en canvi no han perdut ni una hora per imposar llur sobirania interior, busquen ara recuperar l'exterior, entren a Europa central i oriental. Alemanya és cada dia més lliure respecte a l'OTAN. Les multinacionals, que es mouen en funció dels beneficis dels seus accionistes, se'n van ara més que vénen, deixant parets buides i

atur forçós. La nostra societat, simultàniament, a poc a poc aprèn a identificar opcions polítiques i persones pel seu contingut més que pel màrqueting, s'oposa més i millor a allò que ens fan de mal. Cal que no s'hi resigni. Alguns assalariats de González fins i tot gosen demanar que els reconega la lliure expressió (pensar pel seu compte), l'associació (posicionar-se segons opcions polítiques), el vot (personal, secret), i no ser castigats per parlar-ne. Enfilen així, inconscientment, el trànsit per un dia esdevenir, potser, partit polític digne del nom. Hi arriben o no, la societat fa el seu camí. Misses solemnes com les del darrer cap de setmana són senyal de fi de període en la política espanyola, reflex de la internacional. Ni l'oficiant podrà repetir-les, ni els altres aguantar-les.

Joan E. Garcés

Cap al segle XXI amb el càntir a la mà

L'escassetat d'aigua a Mallorca ha forçat les autoritats de l'illa a buscar solucions urgents. Per ara, emperò, l'única sortida ens retorna a uns anys enrere.

Laigua és un bé escàs. I la natura efectua un reciclatge que l'home trenca massa sovint. L'home abusa del consum de l'aigua i romp la cadena de rehabilitació del líquid. De manera que totes aquestes alteracions fan que el problema del consum d'aigua potable s'agreuï, no per manca de fonts de subministrament, sinó per una xarxa de distribució deficient.

Els valencians en saben molt, d'aquest problema. La mar, els rius, les rieres, els aiguamolls, les albuferes, els bassals i les rierades han conformat i alterat el País Valencià. Els seus sistemes de reg són admirables i el famós Tribunal de les Aigües és exemplar. Els valencians han lluitat contra l'aigua i se n'han servit. Han viscut d'ella i contra ella.

A les Balears i, especialment, a Mallorca, el problema de l'aigua ha estat infravalorat fins que no ens n'hem sabut sortir. Fa anys, quan començà el que en digueren *boom* turístic, els assenyats polítics de llavors van deixar que co-

mencés una especulació de la distribució de l'aigua que, en lloc de repartir-la mitjançant canalitzacions, es transportava en camions arreu de l'illa.

Aquesta va ser la primera especulació greu del comerç de l'aigua i que donà peu a un control quasi mafiós. Però la situació actual és greu. Ara ni el Govern Balear, ni l'Ajuntament de Ciutat de Mallorca, a través de la seva empresa municipal d'aigua, clavegueram i neteja —EMAYA— tenen recursos ni econòmics, ni tècnics, ni naturals, ni polítics per donar-hi solucions.

Es paga un cànon, es paga l'aigua, es paguen les estacions depuradores i se cerquen solucions que no es troben. Els partits amb forts continguts ecologistes estan contra la construcció de camps de golf i ve Severiano Ballesteros i diu que a Mallorca es demostra el poc interès pel golf vista l'escassa construcció de camps. Els industrials turístics demanen més camps de golf, els partits de l'oposició s'hi oposen.

Mentrestant, es parla de transvasaments i el poble de Llubí, a l'interior de l'illa, es torna Fuenteovejuna defensant la seva aigua abans que se l'enduguin a Ciutat. Ja no saben què han de fer. I ara es parla de dur-la des de Tarragona a bord de vaixells amb tancs. Però a Tarragona diuen que no. I es pensa en França.

Ja es parla de restriccions, mentre l'aigua és tan salada que els bars anuncien que fan cafè amb aigua mineral. Pensen ja en plantes potabilitzadores i EMAYA ha ressuscitat l'antic costum de fer rajar aigua per l'aixeta de les velles fonts públiques, moltes d'elles reposades com figures de museu. Ara, la tecnologia moderna ens retorna al càntir.

I la darrera, per ara, és la possibilitat que s'adaptin vaixells petrolers a la tasca de transportar aigua a Mallorca. És de suposar que es farà una campanya tot anunciant que es poden enllustar els sòls de parquet o tarima, de marbre o de llosa, directament amb l'aigua de l'aixe-

ta que contindrà una bona dosi de petroli. Perfecte, entrarem al segle XXI amb aigua petrolejada servida a casa i anant, amb un càntir a la mà, a cercar la bona a la font de la plaça del barri.

Mentrestant, les "màfies" de la distribució de l'aigua es continuaran engreixant i els polítics se'n serviran per a continuar discutint, barallant-se i donant l'espectacle als ajuntaments, con-

sells i Parlament. Les solucions racionals, assenyades i ben estudiades i aprovades per una majoria constructiva, continuaran sent política-ficció.

Planas i Sanmartí

Màquina contra Ieltsin

L'oposició nacional-bolxevica es maquilla de centre-esquerra i s'allunya de Jirinovski per poder ser més eficaç contra Ieltsin. Ho analitza Llibert Ferri.

Quan, a la primavera del 1989, Aleksei Kazzànik va cedir a Borís Ieltsin el seu escó perquè l'aleshores adversari de Gorbaxov pogués participar en les sessions parlamentàries reduïdes, poc es pensava que, de salvador, es convertiria en perseguidor del líder. Kazzànik va presentar la dimissió com a fiscal general sota les pressions de Ieltsin perquè anul·lés l'amnistia de la Duma als adversaris del president. Kazzànik diu, ara, que Ieltsin és un criminal; que, als ocupants de la Casa Blanca, ni tan sols els va donar l'oportunitat de rendir-se.

A Ieltsin, se li torna a moure la terra sota el peu quan ha fet un any del seu primer i fallit cop presidencial i sis mesos del segon que va acabar en un bany de sang. El setge contra el president no prové tan sols de personalitats com Kazzànik, sinó de representants institucionals com Valeri Zorkin, president del dissolt Tribunal Constitucional de l'etapa russo-soviètica. Zorkin que, entre més coses, no ha perdonat mai a Ieltsin d'haver perdut la *datxa*, la casa de camp, ensems amb la pèrdua del càrrec oficial, és un dels "independents" que s'ha afegit a l'anomenada Entesa per Rússia, una versió actualitzada del Front de Salvació Nacional, coalició de comunistes i de l'extrema dreta.

Versió actualitzada, sí, perquè si bé l'Entesa manté les essències nacional-patriòtiques de les quals són dipositaris el líder comunista Ziugànov i l'ultranacionalista Baburin, la nova coalició incorpora, a banda personatges ex-institucionals com Zorkin, intel·lectuals no gens sospitosos d'estalinisme o de feixisme, com

Nikita Mikhàkov, el cineasta realitzador d'*Ulls negres*, germà del cineasta Andrei Kontxalovski. L'Entesa vol aparèixer com una coalició nacional-patriòtica de centre-esquerra, deixant al marge gent conflictiva com Víktor Anpílov o Vladímir Jiri-

mistes, sinó els cacics de la *nomenklatura* de sempre, ara inclosos en les llistes comunistes, agràries, centristes o de Jirinovski. El primer ministre Txernomirdin no va ocultar a Michel Camdessus, director del Fons Monetari Internacional, que

ARXIU

Borís Ieltsin. El president rus es torna a veure assetjat.

el FMI tenia poques coses a fer a Rússia, si no s'ajustava als nous mètodes. I els nous mètodes de Txernomirdin consisteixen a donar prioritat als interessos de la indústria pesant i armamentística.

Reconvertir-la i privatitzar-la, sí, però en funció dels interessos dels seus antics gestors, aspirants a nous burgesos, disposats a encarrilar unes estructures econòmiques que, en més del 35%, són controlades pel crim organitzat.

Mentrestant els sondatges d'opinió pública no paren de parlar d'hipotètics resultats sobre també hipotètiques eleccions presidencials. L'última enquesta diu que el 45% dels

russos són partidaris d'avançar les presidencials, previstes per al 1996, i només un 35% s'hi oposa. Unes presidencials avançades és precisament el que més desitgen els antieltsinistes.

russos són partidaris d'avançar les presidencials, previstes per al 1996, i només un 35% s'hi oposa. Unes presidencials avançades és precisament el que més desitgen els antieltsinistes.

A Moscou es parla ara de tot això. I tornen els rumors de cop d'estat, de malestar a l'exèrcit i d'aprofitar la visita presidencial a Espanya per a fer una nova visita als metges de l'Hospital de Barcelona. L'entorn de Ieltsin ho nega, però la salut del president dona sobresalts. I amb un panorama així no és agosarat de pensar que Ieltsin, en qualsevol moment, podria ser un destorb. Perquè el president està en el punt de mira de molta gent, de massa gent, disposada a passar-li factura.

Un nou episodi crític de la cançó de l'enfadós rus pot explotar en qualsevol moment i no es gens probable que Ieltsin torni a rebre el suport dels poders fàctics —exèrcit, policia— que, amb vacil·lacions, van acabar posant els tancs a la seva disposició. A les eleccions locals que es van fer a Rússia no guanyen pas els refor-

russos són partidaris d'avançar les presidencials, previstes per al 1996, i només un 35% s'hi oposa. Unes presidencials avançades és precisament el que més desitgen els antieltsinistes.

A Moscou es parla ara de tot això. I tornen els rumors de cop d'estat, de malestar a l'exèrcit i d'aprofitar la visita presidencial a Espanya per a fer una nova visita als metges de l'Hospital de Barcelona. L'entorn de Ieltsin ho nega, però la salut del president dona sobresalts. I amb un panorama així no és agosarat de pensar que Ieltsin, en qualsevol moment, podria ser un destorb. Perquè el president està en el punt de mira de molta gent, de massa gent, disposada a passar-li factura.

Llibert Ferri